

Piritta Abonen, kuudennen kurssin eläinlääkäriopiskelija oli harjoittelussa Pirtevässä. Laitosvalvontaa oppii käytännön kautta.

Outi Lepistö

Syntynyt Espoossa vuonna 1972, asuinpaikka Sastamalan Kiikka

Eläinlääketieteen lisensiaatti, HY, eläinlääketieteellinen tiedekunta, vuonna 2002

Tarkastuseläinlääkärikuulustelu, HY, eläinlääketieteellinen tiedekunta, vuonna 2004

Elintarvikehygieenikkokuulustelu, HY, eläinlääketieteellinen tiedekunta, vuonna 2006

Eläinlääketieteen tohtori, HY, eläinlääketieteellinen tiedekunta, vuonna 2008

Ympäristöterveydenhuollon erikoiseläinlääkäritutkinto, HY, tekeillä, aloitettu vuonna 2004.

Työkokemusta eläinlääketieteellisestä tiedekunnasta mikrobiologian laitokselta, Mäntsälän kunnasta vt. terveysvalvonnan johtajana, Puolustusvoimista Merivoimien eläinlääkärinä ja Evirasta tarkastuseläinlääkärinä

Vuoden eläinlääkäri 2009: Outi Lepistö

*Ympäristöterveydenhuollon laadun ja tunnettuuden hyväksi tehty työ, kuntien ja kuntayhtymien valvonnan yhdenmu-
kaistaminen, erityistilanteisiin varautumisen kehittämisen ja
esimiestyön parantaminen – nämä nousevat esille Outi Lepis-
töön tutustuessa. Hänet valittiin vuoden 2009 eläinlääkäriksi.*

TEKSTI JA KUVAT: ANNA PARKKARI

”Voisiko jäädä jo eläkkeelle?”, huikkaa Outi Lepistö haastattelun tuoksinassa. ”Välillä tuntuu, että koko ajan tapahtuu niin paljon, että tämä riittäisi jo yhdeksi uraksi.”

Lujaa on mentykin, sillä Lepistö ehti työskennellä nykyisessä Pirtevan ympäristöterveyspäällikön tehtävässään alle vuoden, kun marras- ja joulukuun taitteessa 2007 Nokian ennennäkemätön vesikriisi

nousi huomion keskipisteeksi. Kriisi jatkui keväälle maaliskuuhun eikä viranomaisten työ tietenkään loppunut silloinkaan. Palautetta on tullut monilta tahoilta.

Oppeja päästiin Pirtevässä soveltamaan jo seuraavan syksynä Ylöjärvellä, jossa jouduttiin kehittämään asukkaita keittämään juomavetensä. Vuosi sitten Lepistö väitteli tohtoriksi eläinlääketieteellisessä tiedekunnassa Helsingissä, ja koko ajan hän on johtanut ja ke-

hittänyt nuoren Pirtevan toimintaa, luennoinut monissa tilaisuuksissa sekä opiskellut erikoiseläinlääkärin tutkintoaan.

Tutuksi tullut, iso vesikriisi

Vain kuukautta ennen Nokian vesikriisin alkua kokoontui koko alueen ruokamyrkytystyöryhmä ensimmäisen kerran, mutta valmiussuunnitelmaa ei ehditty tehdä ennen kriisin alkua. Suomen suurimmasta vesikriisistä on kerrottu

monien muiden lehtien tavoin Eläinlääkärilehdessä viime vuonna (5/08).

Marraskuussa 2008 julkaistiin tutkimusraportti kriisistä kriisi-johtamisen ja viestinnän näkökulmasta, ja vastikään huhtikuun alussa julkaistiin onnettomuustutkintalautakunnan raportti nimeltään Puhdistetun jäteveden joutuminen talousvesiverkostoon Nokiolla.

Raporteissa korostuvat hiukan eri näkökulmat. Kriisi-johtamisen ja viestinnän näkökulmasta tehdyn tutkimuksen tekivät Helsingin yliopiston viestinnän laitos ja Työterveyslaitos yhteisessä Kriisit ja viestintä -hankkeessaan. Tavoitteena on antaa eväitä kuntien kehitystyöhön johtamisen ja viestinnän alalla. Raportti julkaistiin Kuntaliiton ilmaisena verkkojulkaisuna.

Oikeusministeriön yhteydessä toimiva onnettomuustutkintakeskus tutkii Suomessa sattuneet suuronnettomuudet sekä kaikki ilmailu-, vesiliikenne- ja raideliikenneonnettomuudet tai niiden vaaratilanteet. Raporttien tavoitteena on turvallisuuden parantaminen.

Vesikriisin ja molempien raporttien suositusten myötä millä hyvänsä kunnalla tai kuntayhtymällä on mahdollisuus kehittää omaa valmiuttaan reagoida kriiseihin. Myös valtionhallinto sai omat kehittämisehdotuksensa valmiusasioiden suhteen. Raportti ehdottaa, että viranomais- ja hätätiedotteiden käyttäminen pitäisi saada kuntien oikeudeksi.

Ymmärrettävä, rauhoittava asiantuntija

Kuntaliiton julkaiseman raportin pääviesti on, että kriisi-johtamista ja viestintää ei voi erottaa toisistaan. Myös Outi Lepistöä haastateltiin hankkeessa. Raportissa todetaan, että kriisin aikana organisaatioiden ja niiden toiminnan hahmottaminen oli hankalaa sekä kuntalaisille että toimittajille, esimerkiksi Lepöstöstä käytettiin monenlaisia titteleitä.

Vuoden eläinlääkäri 2009 pitää elämän tärkeimpänä asiana perhettään. Työpaineiden kestäminen on helpompaa, kun tärkeimmät asiat ovat muualla kuin työssä. Lasten piirustukset komistavat työhuoneen seinää, koirat ovat seurana lenkkipolulla ja ratsastus on myös miehen ja kahden lapsen harrastus. Laulu ja pianonsoitto vievät tarvittaessa vuoden eläinlääkäriin muihin tunnelmiin.

Raportin mukaan Lepistö oli sanomalehdissä toiseksi eniten nimeltä mainittu henkilö. Internetin uutispalstoilla hän oli nimeltä mainituista henkilöistä eniten esillä. Hänestä julkaistiin kuitenkin vähän valokuvia, ja hän säästyi asioiden henkilöitymiseltä, toisin kuin esimerkiksi vesilaitoksen johtaja ja kunnanjohtaja. Tätä saattaa selittää se, että hän kommentoi taudinaiheuttaja-asioita ja vesiputkistojen puhdistuksia, mutta ei spekuloinut muutoin, miten asiat etenevät eikä vähätellyt kuntalaisten huolta. Lepistön onnistui säilyttää asiantuntijan vakaa ja uskottava rooli joukkoviestimissä ja kuntalaisten mielessä.

”Sain hyvää palautetta monilta alueen toimittajilta ja joiltain valtakunnallisiltakin toimittajilta. He

kiittivät selkeää kieltä ja sitä, että ylipäänsä vastasin kysymyksiin.” Vuoden eläinlääkäri 2009 kertoo uskovansa, että eläinlääkäriin koulutus antaa hyvät valmiudet kertoa tällaisista asioista kuntalaisille ja toimittajille. Kun itse ymmärtää, miten asiat liittyvät toisiinsa ja millä on merkitystä vaikkapa terveyden kannalta, on mahdollista kertoa siitä ymmärrettävästi muillekin.

”Yksi vinkki työnsä puolesta kriisiin joutuvalle: älä anna oman kännykkäsi numeroa tiedotteisiin ja kotisivuille. Omani oli täysin käyttökelvoton ensimmäisten tiedotteiden jälkeen, koska viestejä ja soittoja tuli niin paljon. Viestien purkaminen oli mahdotonta, ja kun yritin soittaa, jouduin vain vastamaan tuleviin puheluihin.”

Laajamittainen, ennennäkemätön vesikriisi

Onnettomuustutkintakeskuksen raportissa todettiin kriisin syyksi auki käännetty teknisen veden venttiili, joka suljettiin vasta kolmen vuorokauden kuluttua. Raportti antoi suosituksia myös Kuntaliitolle ja vesialan yhteisöille, sisäasiainministeriölle, sosiaali- ja terveysministeriölle, liikenne- ja viestintäministeriölle ja Suomen Ympäristökeskukselle.

”Kritiikistä osa on aiheellista, tällaisesta kriisistä on aina opittavaa. Me osasimme toimia monen asian suhteen paremmin Ylöjärvellä syksyllä 2008 sattuneessa vesikriisissä”, sanoo Lepistö.

Nokiolla ensimmäisten päivien toiminta oli melko haparoivaa, ympäristöterveyspäällikkö oli sairaana perjantaina ja terveystarkastaja keskittyi käytännön näytteenottoon. Valmiussuunnitelmaa ei ollut ehditty alkuvuoden aikana vielä laatia. Ruokamyrkytystyöryhmä oli kokoontunut kuukausi ennen kriisin alkua järjestäytyäkseen ja se kokoontui perjantaina heti, kun syy, siis virheellisesti avattu venttiili, oli selvinnyt.

Lepistö alkoi osittain hoitaa tie-

Pirteva

Pirkkalan ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkö, joka huolehtii Pirkkalan, Nokian, Ylöjärven, Lempäälän, Vesilahden ja Hämeenkyrön alueella ympäristöterveyshuollon viranomaisvalvonnasta, ohjauksesta ja neuvonnasta sekä eläinlääkintähuollosta, eläinsuojelusta ja eläintautien vastustamisesta.

Asukkaita alueella on noin 115 000.

Työntekijöitä on viisi eläinlääkärinä, 12 terveystarkastajaa ja sihteeri. Eläinlääkärit ovat Olli Soininen, Eija Pasanen, Jyrki Haapasalmi, Kimmo Lampinen ja Kirsi Hammar.

Ympäristöterveyspäällikkö on ELT Outi Lepistö.

www.pirteva.fi

Sattumalta Pirteva sai uuden toimitilan kyltit juuri baastattelupäivänä, uusiin tiloihin muutettiin maaliskuun alussa. Eläinlääkäreiden toimipisteet ovat toistaiseksi viidessä eri paikassa.

dottamista heti tultuaan töihin, hän laati muun muassa ensimmäiset lehdistö- ja asukastiedotteet sekä järjesti tiedotustilaisuuden.

Kymmenestä terveystarkastajasta kuusi osallistui vesikriisin hoitamiseen ja muut hoitivat muita tehtäviä. Kriisin keskellä henkilökunnan perehdyttäminen on paljon aikaa ja resursseja vievää, joten on valittava, mihin keskitytään.

Ympäristöterveyspäällikön mukaan kriisissä keskeisin ikävä asia oli, että jätevetä virtasi verkostoon kolme vuorokautta, joiden aikana ihmiset joivat vettä ja vesilaitos tiedotti, että vesi on juomakelpoista. ”Tämä sairastutti ihmiset ja suututti asukkaat. Kun syy, siis venttiilin aukiolo, selvisi ja annettiin vedenkeittokehotus, sairastuvuus laski hyvin nopeasti. Käytännön tilanne saatiin hoidettua, verkosto puhdistettua eikä sairastuvuus enää noussut myöhemmin. Mahdollista olisi ollut sekin, että keittokehotusta ei olisi annettu pelkän epäilyn perusteella tai se olisi purettu liian

aikaisin. Tilanne saatiin haltuun ja hoidettua.”

Nokialla tapahtumat saivat nopeasti niin isot mittasuhteet, että Pirteva ei olisi mitenkään voinut johtaa tilannetta tai liikutella koko kaupungin organisaatiota. Ainoa vaihtoehto oli kaupungin ottama johtovastuu. Tämä ajatus on uudessa ympäristöterveydenhuollon erityistilanneoppaassakin, joka oli juuri jutun teon aikaan kommenttikierroksella Lepistöillä. Sen mukaan kunnissa on johtokeskukset, jotka epidemiatilanteissa kommunikoivat esimerkiksi ympäristöterveydenhuollon kanssa ja kunnan johtokeskukseen osallistuvista päättää kunnanjohtaja. Yleensä johtokeskukseen kuuluvat toimialajohtajat, viestihenkilöt ja tilannehenkilöt sekä viranomaisten asettamia yhteishenkilöitä kuten pelastustoimi ja ympäristöterveydenhuolto. Tarvittaessa poliisin ja puolustusvoimien edustaja osallistuu johtokeskukseen.

Kelpoisuusvaatimuksesta ja käytännöstä

Nykyinen kansanterveyslaki vaatii ympäristöterveysvalvonnan johtajalta korkeakoulututkintoa. Paljon on keskusteltu aiheesta, pitäisikö laissa lukea täsmällisemmin, että ylempää korkeakoulututkintoa.

”Minulla on näyttöä koulutukseni tarjoamasta osaamisesta ihmisen terveyttä koskevassa kriisissä työskentelemisestä. Eläinlääkäriin koulutus antaa erittäin hyvät valmiudet ymmärtää ja toimia tällaisessa tilanteessa. Samaan aikaan tarvitaan tietoa altistusten merkityksestä terveydelle, mikrobiologista ymmärrystä ja valmiutta esittää tarvittaessa lisäkysymyksiä. Eläinlääkärit osaa- vat myös katsoa yli yhden tapauksen ja miettiä tilanteen epidemiologista taustaa jo alkuvaiheessa. Ei ole kyse vain teknisestä terveyden edistämisestä, sillä lääketieteellisen näkökulman ja sen ymmärtäminen, mitä ihmisen kehossa tapahtuu,

on hyvin tärkeää”, Lepistö perustelee pätevyyttä. ”Toimittajille ja kuntalaisille pystyy tarjoamaan sitä selkeämpiä vastauksia, mitä paremmin itse ymmärtää asian. Myös kysyjät ovat valistuneempia kuin aiemmin.”

Järjestystä työntekoon

Pirtevässä Lepistö asetti omiksi tavoitteekseen tarttua työssään ensimmäiseksi laatujärjestelmän luomiseen ja työnjaon eli työntekijöiden välisen erikoistumisen lisäämiseen sekä valmiussuunnitelmiin.

”Olemme tehneet ohjeen erityistilanteisiin varautumiseen ja tietenkin ohjetta pitää ylläpitää. Ohje kattaa ravintoon, talousveteen, ilmaan, tarttuviin eläintauteihin ja zoonooseihin sekä säteilyyn liittyvät tilanteet. Aika paljon selvittelin muun muassa viranomais- ja hätätiedotteiden antoon liittyviä asioita. Viime vuoden tapahtumat antoivat paljon eväitä työhön.”

Pirtevässä on luotu kolme laaturyhmää työskentelyn rungoksi: eläinlääkintähuolto, terveydensuojelu ja elintarvikevalvonta. Ryhmien sisällä on jaettu vastuut ja kunkin työntekijän erikoisalut, ja jokaisella on jokin oma painopisteensä. ”Ryhmät kokoontuvat ja toimivat hyvin oma-aloitteisesti, minun tehtäväni on luoda puitteet työnteolle, valvoa kokonaisuutta ja välillä osallistua ideointiin ja kehittämiseen.”

Organisaatioon saatiin kaksi uutta terveystarkastajan virkaa ja syksyllä aloittanee uudessa virassa valvontaeläinlääkäri. ”Tällaisesta ympäristöterveydenhuollon johtajan toimenkuvasta pitää varata aikamoinen osa oman alan esille tuomiseen ja taustojen selvittämiseen päättäjille ja sidosryhmille. Olen iloinen saamistamme viroista. Koen kyllä, että niiden eteen on tehty hartiavoimin töitä. Tällainen puurtaminen ei myöskään lopu missään vaiheessa, ala on pidettävä näkyvillä jatkuvasti ja tulevat investointitarpeet joutuu aina perustelemaan hyvin.”

Johtajan täysi toimenkuva

Lepistön toimenkuvassa on loppumattoman tuntuinen lista tehtäviä. Viestintä ja tiedottaminen ovat listan kärkipäässä. ”Opiskelijoilokin kerron luennoidessani, että tiedon kertominen ymmärrettävässä muodossa muun muassa toimittajille on hyvin tärkeä osa toimenkuvaa. On parempi, että tiedot kertoo asian ymmärtävä henkilö. Se on osa tämän kaltaista työtä. Niin on myös muiden ammattilaisten osaamisen arvostaminen ja oman osaamisen tunnistaminen.”

Kotisivujen päivittäminen on

myös tärkeitä.” Lepistön mukaan työyhteisössä kaikilla on vastuita ja velvollisuuksia, ei yksin esimiehellä. Hyvä ilmapiiri on kaikista kiinni, ei ole reilua työkavereita kohtaan jäädä paikoilleen hautomaan kielteisiä asioita. Esimiehen rooliin tietenkin kuuluu palautteen antamisen mahdollistaminen, sen vastaanottaminen ja asianmukainen käsittely.”

Vastaava eläinlääkäri Olli Soininen on työskennellyt Pirtevässä alusta saakka. Hänen kunnaneläinlääkärin vastaanottonsa on Vesilahdella. ”Minulla on erittäin kannustava esimies”, sanoo Soini-

Outi Lepistö ja Piritta Abonen tarkastamassa pirkkalalaista Savupojat-yritystä. Libaleikkaajat Koskela ja Palokangas sekä laitoksen edustaja Jouni Tynkky esittelivät toimintaa.

oman toimiston käsissä, varmuuden vuoksi, jos vaikka eteen sattuisi kuntalaisia kovasti kiinnostava aihe, vaikkapa viikonloppuna. Nokian vesikriisin aikaan Pirtevan kotisivuilla julkaistiin kaikki vesien tutkimustulokset, tietenkin termit ja raja-arvot selitettynä.

Henkilöstöhallinto, työyhteisön hyvinvointi ja esimiehenä kehityminen ovat palkitulle tuttuja ja tärkeitä teemoja. ”Aikahan tuppaa loppumaan kesken ajatellen vaikkapa omaa kouluttautumista esimiestaitojen suhteen. Pidän tärkeänä vuosittain saamaani palautetta, jota pyydän alaisiltani omasta toiminnastani. Kehityskeskustelut tarjoavat mahdollisuuden ongelmien, haasteiden ja kiitosten esille tuomiseen. Työyhteisön kehittämispäivät ovat

nen. ”Kehityskeskustelut ovat olleet hyviä, niissä keskustellaan työstä, tekemisen tavoista ja tavoitteista. Ensimmäistä kertaa olen kunnaneläinlääkärinä töissä paikassa, jossa sellaisia ylipäänsä on. Outi on hyvin taitava kuuntelemaan ihmisiä ja myös jakamaan tehtäviä taitojen ja taipumusten mukaan”, antaa alainen kiitosta Lepistölle. Soinisen tehtävään Pirtevan vastaavana eläinlääkärinä kuulukin koordinoita ja kehittää yhtymän eläinlääkintähuoltoa.

”Olemme saaneet luotua Pirtevalle pelisääntöjä esimerkiksi työnantajan kustantamien koulutuspäivien lukumäärästä, muista koulutukseen käytettävistä päivistä, lomien vietosta ja tuuraamisen vastavuoroisuudesta. Näin selkeitä

pelisääntöjä voitaisiin hyödyntää muuallakin”, hehkuttaa Soininen. Pirtevässä esimerkiksi toimitaan lomien suhteen siten, että jos itse haluaa päättää loma-ajan, täytyy myös sijainen hankkia itse. Jos työnantaja aikatauluttaa lomat, työnantaja myös hankkii sijaiset.

”Outi Lepistö on hyvin aikaansaava ja tehokas”, sanoo Soininen. ”Joskus toki käy niin, että hän onkin luennoimassa toisella paikkakunnalla, kun tarvitsisin mieliteen johonkin asiaan. Arvostan myös hänen väitöskirjatyötään hallinnon toiminnasta, on todella hyvä, että Suomen elintarvikeviranomaisiakin haastetaan kehittämään toimintaa.”

Talousasiat haltuun

Taloushallinto vie myös paljon aikaa ja vaatii uuden opettelua. Or-

ganisaation koko vaikuttaa työhön merkittävästi: Pirtevan kokoisessa yksikössä monet asiat tehdään itse. Ympäristöterveydenhuollon taksat ja maksut pitää määritellä, ja johtajalla on sormensa pelissä myös kuntia laskutettaessa ja keskinäisiä sopimuksia tehtäessä.

Työhön kuuluu myös puheenjohtajuus kuntien välisessä neuvottelukunnassa ja esittelijän rooli ympäristölautakunnassa. Hän toimii myös ruokamyrkytystyöryhmän puheenjohtajana. Lisäksi ympäristöterveydenhuollon johtajan työlliställä on useita jäsenyyksiä muissa työryhmissä ja kunnan johtoryhmässä, muun muassa tuore puheenjohtajuus YETT-ryhmässä, joka pohtii Tampereen kaupunkiseudun valmiussuunnitelmien yhtenäistämistä.

Hän myös luennoi monissa eri tilaisuuksissa muuallakin kuin oman organisaationsa alueella, kuten Kuntaliiton koulutuksissa, tiedekunnassa, elintarvikepäivillä, Ruotsin elintarviketurvallisuusvirastossa ja Eläinlääkäripäivillä. Myös kotimaisia ja ulkomaisia kirjoituksia on pyydetty Nokian vesikriisin tiimoilta runsaasti. Kielitaitoa pitää ylläpitää, jotta asioista pystyy kertomaan myös ulkomaille. ”Tiedekunnan opetukseen olen ehdottanut ympäristöterveydenhuollon osaksi perusasioita esimiestäidoista. Olen myös luennoinut opiskelijoille.”

Kenttätöitä keskipäivällä

”Mites se sun kalastaja?”, kysyy Lepistö eläinlääkäriharjoittelija Piritta Ahoselta. Ahonen oli haastatteluviikolla harjoittelussa Pirtevässä ja sai läpikäytäväkseen elintarvikelain mukaisen laitoshakemuksen paikalliselta kalastajalta.

Vuoden eläinlääkäri ja kuudennen kurssin opiskelija syventyvät hakemuksen yksityiskohtiin Ahosen huomioiden pohjalta, keskustelu etenee jouhevasti. Pirtevan 11 vanhan ja muutamien uusien, nykyinsäädännön mukaan laitosten, valvonta kuuluu vielä Lepistölle. Valvontaeläinlääkäri aloittaessa

työt jaettaneen uudestaan, mahdollisesti myös ensisaapumisvalvonnan ja muiden virkaeläinlääkäriin tehtävien osalta.

Pikaisen lounaan jälkeen Ahonen ja Lepistö suuntaavat liha-alan jalostuslaitokseen. Vanhastaan tuttu laitos on tehnyt asiallisen hakemuksen elintarvikelain vaatimusten täyttämiseksi ja laitos tarkistetaan paikan päällä. ”Hakemus on suurilta linjoiltaan kunnossa ja nyt katsotaan vielä ne muutamat yksityiskohdat”, toteaa Lepistö laitoksen edustajalle ja oppia ahmivalle Ahoselle kahvipöydässä.

Porukka kiertää 25 henkeä työllistävän laitoksen läpi työjärjestyksessä, kirjaa muutaman korjattavan yksityiskohdan ja sopii vielä aika-tiloista. Kierroksen lomassa keskustellaan muun muassa mustanmakkaran valmistuksen haasteista ja maustekokeiluista.

Kiehtova hallintobyrokratia

Lepistön väitöskirja Hyvän hallinnon periaate ympäristöterveydenhuollon pakkokeinomenettelyssä uursi uutta uraa. Väitöstilaisuus oli lähes tasan vuosi sitten toukokuun 9. päivä.

Eläinlääketieteellisessä tiedekunnassa hyväksytty tutkimus kuuluu ympäristöterveysoikeuden alaan. Ennen tutkimusta tiedossa oli ollut, että hallintokeinojen käytössä on kunnissa puutteita myös eläinlääkäreiden työsaralla. Nyt saatiin tutkittua ja analysoitua tietoa aiheesta.

Läänineläinlääkäri Kirsi Sario sanookin: ”Tämä väitöskirja on auttanut kuntien valvontatyötä merkittävästi. On mainiota, jos päätöksiä opitaan tekemään entistä enemmän oikein myös hallinnollisesti. Hallinnon tulee tapahtua oikein ja tasapuolisesti.”

Sario ja Lepistö ovat kohdanneet työtehtävissä monta kertaa sitten vuoden 2002, jolloin molemmat olivat mukana Mäntsälässä tehdyssä EU-komission naudan lihan jäljitettävyyttä kartoittavassa tarkastuksessa. ”Muistan ensita-

Maailman eläinlääkäripäivä ja palkitseminen Suomessa

Maailman eläinlääkäripäivän viettoa edistää maailman eläinlääkäriliitto World Veterinary Association. Suomessa päivää vietettiin nyt seitsemännen kerran palkitsemalla vuoden eläinlääkäri tai eläinlääkintäteko.

Palkinto julkistettiin 5. toukokuuta Helsingissä.

Maailman eläinlääkäripäivää vietettiin maailmalla jo 25. huhtikuuta.

Eläinlääkäriliiton puheenjohtajan puhe julkistustilaisuudesta ja tilaisuuden tiedote ovat luettavissa kotisivujen ajankohdaisissa.

Suomen Eläinlääkäriliiton aiemmin palkitsemat eläinlääkärit ja eläinlääkintäteot kerrotaan Eläinlääkäriliiton kotisivulla www.sell.fi.

World Veterinary Association: www.worldvet.org.

Tarvittavat poikkeustilanteiden ohjeet ja valmiudet on laitettava kuntoon normaalipäivinä. Kriisissä siihen tai noviisien perehdyttämiseen ei ole aikaa.

paamisen: ihmettelin mikä vaalea tyttönen sieltä tulee. Lepistö, silloinen Mäntsälän terveystalon johtajan sijainenhan se tuli töihin. Ja tarkastus hoitui hyvin, kuten myöhempikin yhteistyö”, valaisee Sario yhteisiä kokemuksiaan Lepistön kanssa. ”Nykyäänkin puhumme usein omasta työstämme keskenämme, pohdimme asioita eri näkökulmista. Hienoa, että vuoden eläinlääkäriksi 2009 valittiin Outi, joka on todella tehnyt töitä oman alansa edistämiseksi.”

Vierivä kivi

Valvonnan yhdenmukaisuuden puutteet vaivaavat vuoden eläinlääkäreitä. Pirteva järjesti viime syksynä valvonnan laatupäivän, johon kutsuttiin kuntien ja valvontayksiköiden väkeä. Paikalle tulikin yli 30 osallistujaa muun muassa Tampereelta, Kangasalta, Orivedeltä, Valkeakoskelta, Sastamalan perusturvakuntayhtymästä ja lääninhallituksesta.

Päivän aikana käytiin läpi valvonnan laatuasioita ja työstettiin joitain osia yhdenmukaisemmiksi. Päivä koettiin onnistuneeksi, ryhmät ovat tehneet töitä talven ja seuraava tapaaminen on toukokuussa. Tavoitteena on luoda valvontaan yhdenmukaisia linjauksia ja yhtenäistää lomakkeita niin, että yrittäjä voisi jättää hakemuksensa minkä kunnan lomakkeella hyvänsä.

Lepistö ei näytä sammaloituvan paikoilleen edelleenkaan: huhti-

kuussa lähti kuntiin ja kuntayhtymiin kysely, jossa kootaan tietoa kuntien ympäristövalvonnan mahdollisuudesta. Kysely on osa Lepistön erikoiseläinlääkäritutkimusta. Hän onkin ensi kesänä kaksi kuukautta virkavapaalla analysoimassa nyt lähetettyä kyselyä.

”Oletus on, että maassamme on isoja eroja taksojen käytössä, rakenteessa ja määräytymisperusteissa. Tämän myötä saanemme tutkittua tietoa aiheesta. Tulokset julkaistaan Kuntaliiton kotisivuilla syksyllä, tavoite on auttaa kuntia kehittämään taksojen käyttöä. Yhdenmukaisuuskaan ei olisi huono asia.” Tutkimuksesta julkaistaneen artikkeli myös Suomen Eläinlääkärilehdessä.

”Hiekkaa ja kiviä lääkkeeksi”

Palkittu kertoo, että hän on aina pitänyt eläinlääkärin ammattia ihan luonnollisena valintana, vaikkei hänellä lapsuudessa ollutkaan alan ihmisiä lähipiirissä.

”Viisivuotiaana olin muuttanut lasten lääkärilaukkuni eläinlääkärilaukuksi, purkeissani oli hiekkaa ja kiviä. Ratsastanut olen nuoresta ja toki aina olen pitänyt eläimistä. Aluksi pidinkin itsestään selvänä, että minusta tulee pieneläinpraktikko. Perheen ja lapsen takia opinnoissa pitämäni kolmen vuoden tauko sai minut pysähtymään ja kiinnostumaan myös elintarvikehygieniasta. Opintojen loppuvaiheessa on niin tiukka aikataulu

ja kova palo praktiikkaan, että en ihmettele monien pysyvän aluksi valitsemallaan tiellä. Ja minäkin tein praktiikkaa aluksi.”

Lepistöllä lienee luonnostaan kyky asettaa asioita tärkeysjärjestykseen ja siten pärjätä paineessa. Opinnäytetöitä ohjannut professori kertoo, että jo kandidaiheessa tarkomokas opiskelija jäi heti mieleen hyvin päämäärätietoisena toimijana. Ja arvuutellahan voi, mikä merkitys on sillä, että vuoden eläinlääkäri 2009 pitää elämänsä tärkeimpänä asiana perhettä, ei työtä.

Tekstissä mainitut julkaisut:

Onnettomuustutkintalautakunnan raportti: Puhdistetun jäteveden joutuminen talousvesiverkostoon Nokialla 28.–30. 11.2007 on luettavissa osoitteessa www.onnettomuustutkinta.fi.

Raportti sisältää siitä pyydetty 11 lausuntoa, joihin sisältyy korjausehdotuksia raporttiin.

Kuntaliiton julkaisema raportti: Kriisijohtaminen ja viestintä. Tapaus Nokian vesikriisi. (2008). Suomen Kuntaliitto. ACTA nro 206.

Suora linkki ilmaiseen verkkojulkaisuun on Eläinlääkärilehden kotisivulla kohdassa verkkoaineisto paperilehteen. Se on luettavissa osoitteessa www.kunnat.net.

Raportti julkaistiin myös kirjana ja sitä voi tilata Kuntaliiton internetsivuilla kunnat.net toimivasta kirjakaupasta, hinta on 25 e. Tilausnumero 509244 ja ISBN 978-952-213-411-0.

Lepistön väitöskirja Hyvän hallinnon periaate ympäristöterveydenhuollon pakkokeinomenettelyssä on myynnissä Fennovet Oy:ssä hintaan 27 euroa + alv 22 prosenttia. Sen voi ostaa verkkokaupasta osoitteesta www.fennovet.fi.